

FÜGGETLEN RENDESZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/637/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

117/2013. (IV. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. július 26-án előterjesztett **panaszát** a 2012. április 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a D. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. július 26-án postai úton terjesztette elő a panaszát.

I.

1) A panaszos a panaszbeadványában a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy rendszeresen meglátogatja D. városban egy barátját, G. L.-t, így tett 2012. július 20-án is. A szokásos esti főzés és borozgatás után taxival beutaztak a belvárosba, ahol végül a K. utcán található [...] nevű helyen szórakoztak. Hajnal 3 óra körül a barátja elindult hazafelé. Megszokott eljárás köztük, hogy a barátja hamarabb hazaindul, ha elfáradt vagy eleget ivott, így mire hazaér, kijózanodik. (A panaszos megjegyzi, hogy ezzel kapcsolatban tévesen nyilatkozott a rendőrségen, mert rosszul emlékezett az eseményekre.) Ahogy máskor is, úgy most is odaadta a panaszos neki azt a pénzt, amit semmiképp nem akart elkölteni és feleslegesen volt nála, jelen esetben 43 000 Ft-ot. A panaszos a szórakozó helyen maradt, majd kb. 40-50 perc elteltével felhívta a barátja, hogy többen megtámadták, de sikerült

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

elmenekülni, viszont elvesztette a -6 dioptriás szemüvegét, így nem tudja, hogy hol van. A panaszos próbálta nyugalomra inteni és kérte, hogy keressen valamilyen tájékozási pontot, ez nem volt egyszerű, mert a barátja szemüveg nélkül kb. 1 méterre sem lát el. Közben a panaszos szerzett egy taxit, és elkezdte járni a város utcáit. Viszonylag hamar megtalálták a barátját a S. és Sz. A. utcák sarkán. A taxiban a barátja elmesélte a történeteket, miszerint hazafelé tartott, amikor találkozott néhány fiatallal, köztük egy lánnyal, akit nem ismert fel, de a lány előre hangosan köszönt, nagyon közvetlen volt, ezért azt gondolta, ismerősök, csak nem ugrik be neki, hogy a sok egyetemista közül ki is lehet. Beszélgettek, kézen fogva sétáltak és a lány megkérdezte, felmenjenek-e a férfihoz, de a G. utcát túl távolinak találta, így azt javasolta menjenek „a játszótérre”. G. L.-nek fogalma sem volt, hol lehet ez, de azt gondolta, ott majd folytatják a bulizást/iszogatást, esetleg csatlakoznak egy már ott lévő csapathoz. A következő emlékképe az volt, hogy letolt nadrággal áll a lány előtt. Ekkor az futott át a fején, hogy ha nem tud, vagy nem akar fizetni, akkor azok, akik a lánnyal voltak esetleg bántalmazhatják, vagy elvehetik a nála lévő értékeket, ezért gyorsan felöltözött, és elszaladt. Átmászott a játszótér kerítésén, és ahogy futott, belerohant a fiatalokba, megpróbált átvergődni rajtuk, de azok a földre teperték. Sikerült kibújni a szorításukból és elfutnia, de a szemüvegét az esés következtében elveszítette. Amint úgy érezte, hogy biztonságos helyre ért, felhívta a panaszoszt telefonon.

Fontos volt, hogy mihamarabb megtalálják a 60.000 Ft-os szemüveget, mert anélkül G. L. nem tud önállóan közlekedni, viszont fogalma sem volt, hogy hol lehetett az a játszótér, ahonnan a Sz. A. utcára keveredett. A panaszos és barátja a vasútállomásra mentek, mivel a panaszos feltételezte, hogy a lányt és társait megtalálják a Vasútállomáson, és ők majd megmondják, hogy hol volt pontosan a kérdéses játszótér. A panaszos barátja hamar felismerte a lányt, nem voltak ellenségesek egymással, de a társasághoz egy biztonsági őr is odament. A panaszosék röviden elmondták a történeteket, és azt, hogy a szemüvegen kívül semmit sem szeretnének, ezért legyenek szívesek visszaadni vagy a helyet megmutatni, ahol elveszthette. Kérésükre a társaság ingerült lett, és a lány egy nő társaságában elszaladt a peronok felé. Ekkor indult a hangosbemondó szerint egy vonat, ezért a panaszos utánuk futott azzal, hogy a barátja és a biztonsági őr vagy maradjanak az 1-es vágánynál, vagy kövessék a panaszoszt, mert ő kihívja a rendőrséget.

A panaszos 4 órakor hívta a rendőrséget, ekkor meglátta a két nőt a vonaton, a telefont mutatva és az ujjával körözve megértette velük, hogy úton van a rendőrség. Ezután ők készségen leszálltak és bocsánatot kértek. A panaszos elmondta, hogy ő csak a szemüveget akarja visszaszerezni, de majd a rendőrök intézkednek. Leültek egy padra és várták, hogy a járőr megérkezzen. A két fiatal rendőr nagyon hamar a helyszínre ért, és miután az eseményeket röviden ismertették velük, az egyik adóvevőjén tájékoztatta az őröt, ahol azt válaszolták, hogy G. L. épp ott van a vasútállomás épületében működő rendőrőrsön, ahová a biztonsági őr kísérte be. Ezek után megvárták, hogy megérkezzen újabb két rendőr, a biztonsági őr és a panaszos barátja. Az eseményeket jegyzetfüzetébe rögzítő rendőr megkérte a panaszoszt, hogy foglaljon helyet a padon, amíg ő kikérdezi a lányt és G. L.-t.

A kikérdezés hangneme minősíthetetlen volt. Bár G. L. ittas volt, a panaszos megítélése szerint nem érdemelt olyan fokú durvaságot és agresszív hangnemet, amelyet az intézkedő rendőr használt. Miután elmondta, hogy szemüveg nélkül nem lát, ezért nem tudja honnan szaladt el, elhangzott többek között a „Miért nem emlékszik, drogot fogyasztott?” kérdés, melyet többször is megismételtek időről időre. A panaszos ekkor felhívta a rendőrök

figyelmét, hogy a folyamatos inzultálás megalázó, legyenek szívesek emberként kezelni G. L.-t, és normális hangnemben folytassák le a beszélgetést.

A lány elmondása szerint megegyeztek, hogy szolgáltatásaiért 1000 Ft-ot kap, (ahogyan ő fogalmazott „elmentek üzletbe 1000 Ft-ért”) és G. L. ok nélkül szaladt el, ellenben G. L. sem az alkura, sem az előzményekre nem emlékezett. A rendőrök ezzel kapcsolatban is sértegették, például: „Mi van, nem kaptál jobbat a diszkóban?” A rendőrök továbbá azt kérdezték, hogy volt-e nála olyan érték, ami indokolta volna a támadást, erre a panaszos közölte, hogy a barátjánál volt az ő 43000 Ft-ja, de arról más nem tudhatott. A rendőr ekkor rászólt a panaszosra (ekkor már indulatosabban), hogy üljön le, és ne szóljon közbe. A panaszos eleget tett a kérésnek, noha a kijelentését nem vették figyelembe. A beszélgetést a panaszos meglátása szerint szándékosan alakította úgy a rendőr, hogy G. L. kellemetlenül érezze magát, és belássa, hogy nem történt semmi, és menjen mindenki a dolgára.

Mivel a panaszos is szeretett volna szabadulni a szituációból és esetleg még visszatérni a szórakozóhelyre, felállt és közbeszólt, hogy ők sem szeretnék ügyet a történetekből, egyedül a szemüveget kéri vissza. Ha azt mondják az nincs a nőknél, akkor legalább azt mondják el, hol történt az eset, és ők majd elmennek megkeresni.

Ekkor a jegyzetelő rendőr hangosan, indulatosan rászólt a panaszosra, hogy üljön le, és ne szóljon közbe. A panaszos – a rendőrségi meghallgatása során – azt mondta ezzel kapcsolatban, hogy valószínűleg indulatos, vagy tiszteletlen volt a rendőrtiszttel és ez hozhatta ki őt a sodrából, bár nem emlékszik rá, hogy mit mondhatott. A panaszbeadványában azonban ezt a kijelentését visszavonja, mivel ő mindig kedves az emberekkel, alapvetően türelmes és nyugodt a természete. A barátai sok olyan esetnek voltak tanúi, ahol a dulakodó, kötekedő, verekedő féllal nyugodtan, kedvesen és mosolyogva beszélt a panaszos, jellemzően zsebre dugott kézzel, hogy minden félreértést és konfliktust elkerüljön. Kisebb termetű beszélgetőpartnernél az is előfordult már, hogy megütötték a panaszos, de semmit nem reagált azon kívül, hogy az illetőt kedvesen megkérte, hagyja abba ezt a butaságot.

A panaszos nem emlékszik, hogy zsebre tette-e a kezét, de abban biztos, hogy udvarias és kedves volt, annál is inkább, mert hivatalos személyről volt szó. Utólag higgadtan átgondolva biztosra veszi, hogy a fáradtság, az alkohol és a kiszáradás hatására nem fogalmazott szabatosan, de abban is biztos, hogy nem mondott semmit indulattal, vagy tiszteletlenül, aminek a rendőrségi meghallgatáson tulajdonította a rendőrtiszt ingerült fellépését. (Meggjegyzi még, hogy a kihallgató tiszt felhívta a figyelmét: ipari kamera üzemel a vasútállomáson.)

A jegyzetelő járőr megemelt hangjától ledöbbsent a panaszos, mert nem szokott az ilyen hangnemhez, ezért állva maradt, szótlannul és a szemét meresztve, tanácstalanul. Nem tudott reagálni a hivatalos szerv ilyen megnyilvánulására. Ekkor a másik, tőle balra álló rendőr a panaszosnak rontott és a karjánál, mellkasánál, aztán a torkánál fogva erőszakkal megpróbálta lenyomni a mögötte lévő padra, miközben azt kiáltotta, hogy „Nem érted meg, hogy üljél le, baszd meg?”. Ettől a panaszos megijedt és ösztönösen próbálta levenni a rendőr kezét magáról, ekkor azonban odafutott az eddig jegyzetelő rendőr is, és ahelyett, hogy a kollegáját megnyugtatta volna, szintén megpróbálta a panaszos a padra taszítani. A panaszos nem bántotta őket, egyszerűen hátrébb akarta tolni a két rendőrt, hogy ne legyen dulakodás és mindannyian megnyugodjanak.

Ekkor azonban a másik két rendőr és a biztonsági őr is figyelmes lett a dulakodásra, és a kollegájuk segítségére siettek. A panaszos ekkor kérte őket, hogy engedjék el, miközben valaki rászólt, hogy nyugodjon meg. A panaszos nem tudta az ösztönös védekezést abbahagyni, folyamatosan próbált kibújni a fogásokból, és mindenkit ellökött magától, akit tudott. Ekkor valaki figyelmeztette, hogy gázspray-t fog használni, ezért a panaszos ismét kérte, hogy ne bántsák. Eközben a panaszos az egyik rendőr fejét közelebb húzta, hátha akkor nem használják a spray-t, de tévedett. 30-40 cm-es távolságból mindkettőjüket lefűjták. A permet nagyon marta a panaszos szemét, ezért innen szinte végig csukva tartotta, így azonban még inkább félt és nem tudta abbahagyni folyamatos szabadulási próbálkozásait. Valószínűleg ezért használták többször is a sprayt. Ekkor a panaszos már a földön ült, de továbbra is attól félt, hogy ismét sprayt alkalmaznak, ezért egy rendőr combját magához szorította, hogy azzal is védje magát. A rendőr utasította a panaszost, hogy engedje el, majd ezután a panaszos valahonnan kapott egy ütést a fejére. Ekkor a panaszos úgy hiszi, hogy megpróbálta ülvé átlendíteni a feje felett azt, akinek a lábát fogta, és megpróbált ismét felállni. Hallotta, ahogyan a rendőrök egymást kérdezik, hogy „Nem találtad el? Fújd le még egyszer!” Ekkor hangosan azt mondta, hogy „Eltalált és nagyon csíp” és valami olyasmit, hogy nem gondolják komolyan, hogy a szemét kezdi dörzsölni, amikor ugrálnak rajta.

Ekkor a panaszos hangosan és tisztán hallotta a felszólítást: „Uram! A Törvény nevében felszólítom, hogy adja meg magát!”. Erre nem tudott a panaszos mondani semmit, de abbahagyta az ellenállást, és leült. Ekkor a rendőr rögtön megismételte a felszólítást, amire hangosan azt felelte a panaszos, hogy megadja magát. Ezután megbilincseltek a panaszost a rendőrök, majd együtt elindultak a vasútállomás épületében található rendőrörsre.

A panaszos az úton bocsánatot kért a rendőröktől és elmondta, hogy nem akart bántani senkit, ösztönös volt a védekezése. Csukott szemmel vezették, a panaszos jelezte, hogy nagyon marja a szemét a permet, és kérte, hogy ha odaértek az épülethez, engedjék lemosni azt. A rendőrök azt felelték, a víz csak ront a helyzeten, hamarosan elmúlik a hatása.

Az örsön egymás mellé állították a panaszost, a barátját és a lányt, mindhármukat arccal a falnak, a panaszost bilincsből. A panaszos kérte, hogy ha megmosni nem is lehet, legalább az arcáról folyó sprayt és könnyet hadd törölhesse le, és az orrát is szeretne volna kifűjni. Ezeket az egyik rendőr készséggel elvégezte helyette.

Ekkor ért a helyszínre egy középkorú rendőr, aki nagyon udvarias és kedves volt minden szigorúsága ellenére. (A négy eddigi rendőr és a biztonsági őr is körülbelül 70-75 kg testtömegűek és fiatalok, körülbelül a panaszossal egykorúak lehetnek. A panaszos súlya kb. 105 kg.)

A panaszos kérte, hogy adjanak inni neki tekintettel arra, hogy már régóta ébren vannak és az éjszaka folyamán alkoholt is fogyasztottak. Először nemleges választ kapott, de aztán az előbb említett tiszt utasította az egyik rendőrt, hogy hozzon ki egy palack ásványvizet és egy bögrét az irodából. Megígértette a panaszossal, hogy nem próbálkozik rendbontással, majd levetette róla a bilincset, míg ivott. A panaszos tölthetett a barátjának és a lánynak is, majd ezután visszatették a bilincset.

Rövid kérdések és feleletek hangzottak el a történetekkel kapcsolatban, és mindenkinek elkérték a személyi iratait. A panaszosé a pénztárcájában voltak, melyet az egyik rendőr vett

ki, mivel a panaszos megbilincselte kézzel erre nem volt képes. Miután az iratokat kivette a panaszos által féltve óvott bőrtárcájából a rendőr, mint valami felmosóröngyöt dobta az ablakpárkányra a bőrtárcát, és az ott is maradt, amíg le nem vették a bilincset a panaszosról. A panaszos megkérdezte, hogy hol a negyedik rendőr, amire azt felelték neki, hogy az emeleten mossa az arcát, mert őt is érte a gázspray. A panaszos erre megfordult és megkérdezte, hogy miért mossa az arcát, hiszen épp az előbb mondták, hogy az csak ront a helyzeten. Erre azt felelték neki, hogy forduljon a fal felé és maradjon csöndben. Rövid töprengés után a panaszos ismét bocsánatot kért a történetekért és elmondta, hogy sajnálja, hogy az említett kollegájakat is érte a gázspray.

Az idősebb tiszt ezután felajánlotta, hogy leveszi a panaszosról a bilincset, és nem kell arccal a falnak fordulva állnia, amennyiben megígéri, hogy fegyvelmezetten viselkedik. A panaszos engedelmessé vált és a továbbiakban nem is került vissza rá a bilincs, még a kapitányságra történő átszállítás során sem.

Mielőtt a panaszost átszállították volna, érkezett egy mentő. A rendőr kifejezett kérésére az orvos megkérdezte, van-e a panaszosnak szüksége ellátásra. Erre a panaszos azt felelte, hogy bár még csíp a permet, nem érzi, hogy szüksége lenne rá, viszont ő nem szakember, tehát az orvos mondja meg, hogy szükség van-e a vizsgálatra. Erre az orvos egyértelműen kijelentette, hogy nincs.

Ezután a panaszost átkísérték a kapitányságra, G. L. és a lány pedig a Vasúti Rendőrőrsön maradt. A kapitányságon a panaszos értékeit leltárba vették, és egy időre az előállító helyiségben helyezték el, majd elkezdték a rendőrök a jegyzőkönyvi meghallgatását. Amikor a jegyzőkönyv elkészült, a panaszos megkérdezte, hogy kaphat-e egy példányt, azt válaszolták neki a rendőrök, hogy ebből nem szoktak adni, de ha nagyon szeretne, akkor kaphat egy másolatot. A panaszos nem erősködött, elolvasta a jegyzőkönyvet és aláírta.

A jegyzőkönyv felvétele után még elég hosszú ideig várakozott a folyosón, és végiggondolta az eseményeket. A várakozás oka az volt, hogy vártak a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás aláírójára. A panaszos a jegyzőkönyv felvétele során is említette, hogy a ruházata tönkrement, de a rendőrök azt javasolták a rendőri intézkedés jogszerűségére hivatkozva, hogy ezt ne rögzítsék, mert felesleges.

A panaszos megjegyzi, hogy ő nem tudja mi a jogszerű rendőri intézkedés, azt is megérti, hogy bizonyos tekintetben akadályozta az intézkedő rendőrt még akkor is, ha jó szándék vezérelte, azonban úgy gondolja, hogy az alkalmazott eszköz legkevésbé sem éreztette vele szemben azt, hogy ez egy jogszerű rendőri intézkedés, viszont azt igen, hogy megtámadták, veszélyben van és meg kell magát védenie.

Amint az igazolás elkészült és megkérdezték a panaszost mindenről, jelezte, hogy mégis csak szeretne panasszal élni, hiszen a ruházata tönkrement. A rendőrök ismét felhívták a figyelmét, hogy a rendőri intézkedés jogszerűségére tekintettel valószínűleg elutasítják a panaszát, de ha a panaszos élni kíván ezzel a lehetőséggel, akkor még elüldögélhet egy darabig a folyosón. A panaszos ennek ellenére panaszt akart tenni.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy az igazolás tartalmaz két olyan nyilatkozatot (hozzátartozó kiértékelését nem kérte, élelmezést nem kért), amit tőle senki sem kérdezett meg, bár valóban nem élt volna egyik lehetőséggel sem.

A rendőrök azt kérték a panaszostól, hogy írja rá a panaszát (20000 Ft kára keletkezett a dulakodás során a ruházatában) az igazolásra. A panaszos megjegyzi, hogy csak később vette észre, hogy a nyári cipője is tönkre ment, így a kára valójában 28600 Ft.

A panaszos megjegyzi, hogy a sértések és a megaláztatás mellett a ruházatának a tönkretétele csak „hab a tortán.” A panaszosnak szakadt ruhában kellett végigmennie szombat reggel a városon, végül a barátja hozott számára váltóruhát, akivel ezután elmentek keresni a szemüvegét. A barátja ugyanis elmondta, hogy a három rendőr elvitte a szemüvegét keresni, de amikor jelezte, hogy nem azon a területen történt az incidens, nem foglalkoztak vele. A keresés során a panaszos és a barátja végül megtalálták a játszóteret, de a szemüveg nem került elő.

A panaszos előadta még, hogy aznap többször arcot mosott, mert égett a zuhanyzás közben a bőre. Másnap délután vette észre, hogy az arca felhólyagosodott, hétfő reggel pedig már pergamenszerűen vált le a bőr. Ezért aznap már nem tudott munkába állni, majd másnap elment az orvoshoz, mivel csak akkor rendelt. Az orvos szerint, ha ilyen hevesek a reakciók, amit a panaszosnál a spray kiváltott, akkor akkora mennyiségnek kellett az arcára kerülnie, hogy csoda, hogy nem károsodott a szeme.

A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr minősíthetetlen hangnemben beszélt és szándékosan sértegette azt, aki kérte a segítségét. Majd mikor felhívta a figyelmét viselkedésének elfogadhatatlanságára, elveszítette az önuralmát és a panaszosnak támadt, mintha bűnöző vagy huligán lenne.

2) A Testület 2012. augusztus 24-én kelt, és a panaszos édesanyja által 2012. augusztus 31-én kézhez vett levelében tájékoztatta a panaszost, hogy kárigényét milyen fórum előtt érvényesítheti. A Testület kérte továbbá a panaszost, hogy a panaszban megjelölt G. L. elérhetősegeit adja meg azért, hogy a Testület a történetekről nyilatkozatni tudja, illetve küldje meg a sérülésiról készült orvosi dokumentációt a Testület részére. Az állásfoglalás meghozataláig eltelt időben nem érkezett válasz a panaszostól.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. D. I. r. alezredes 2012. szeptember 7-én kelt átiratában előadta, hogy a bejelentésről készült hanganyagot a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 42. § alapján, a 30 napos határidő eltelle miatt már törölték.

2) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 2012. július 21-én kelt jelentés rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták,

illetve vele szemben az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján előállítást foganatosítottak.

Az intézkedés során a rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, az Rtv. 48. § b-d) pontjai alapján bilincset, és az Rtv. 49. § (1) bekezdés a) pontja alapján vegyi eszközt alkalmaztak. A bilincs használatára 2012. július 21-én 4 óra 20 perctől 4 óra 30 percig került sor. Az intézkedés során anyagi kár vagy sérülés nem keletkezett.

A jelentés az intézkedés rövid leírásaként rögzíti, hogy N. F. r. törm. és P. S. r. törm. 2012. július 20-án 20 órától 2012. július 21-én 8 óráig láttak el gépkocsizó járőrszolgálatot Belváros-Tócskert Rendőrőrs illetékességi területén.

4 órakor a megyei ügyelet azt az utasítást adta, hogy menjenek a D. város, P. téren található MÁV állomás 4-es és 5-ös vágány közötti peronhoz, mivel onnan egy személy azt a bejelentést tette, hogy a barátját egy cigány nő bántalmazta és elvette a szemüvegét. Miután 4 óra 10 perckor megjelentek a helyszínen, a bejelentő elmondta, hogy a barátja egy roma származású nővel szexuális kapcsolat létesítésének szándékával ment a P. tér közelében található játszótérre. Egy kis idő elteltével a barátja visszament hozzá, és mondta neki, hogy valakik bántalmazták és elvették a szemüvegét. A bejelentő úgy nyilatkozott, hogy ő az esetről nem volt jelen csak a barátja, G. L. mondta neki, hogy mi történt. Ezek után a roma nő felkutatására indultak, akit megtaláltak a MÁV állomáson.

A helyszínen a rendőrök intézkedés alá vonták B. E-t, aki a panaszos barátjával, G. L.-lél szexuális kapcsolatot létesített. B. E. elmondta, hogy aznap a P. téren tartózkodott, amikor odalépett hozzá egy személy (G. L.), amely személynek felajánlotta, hogy pénz ellenében szexuális szolgáltatást nyújt neki, majd a P. tér közelében található egyik játszótérre mentek, abból a célból, hogy szexuális kapcsolatot létesítsenek. A játszótéren tartózkodtak, amikor a szexuális kapcsolat létesítése közben ott megjelent több fiatal személy. Azt pontosan nem tudja, hogy hányan voltak. Ezek a személyek az ő és partnere irányába valamit dobálni kezdtek. Ezt észelve az aktust abbahagyták, majd távoztak a helyszínről. B. E. azt állította, hogy más-más irányba indultak, de azt látta, hogy G. L. az ittassága miatt többször elesett. G. L.-t nem bántalmazta, és semmit nem vett el tőle.

Ezek után a Belvárosi Rendőrőrs ügyeletes rádió keresztül jelezte, hogy a bejelentő barátja az őrsön tartózkodik. Az ügyeletes arról is tájékoztatta a rendőröket, hogy a személyt a MÁV posztos segítségével a 4-es és 5-ös vágány közötti peronhoz irányítja.

A sértett személy, G. L. miután megérkezett, elmondta, hogy aznap a városban volt barátjával, a panaszossal szórakozni, majd a hajnali órákban a P. téren át a MÁV állomás irányába tartottak, amikor megismerkedett egy lánnyal, aki közölte vele, hogy pénzért szexuális szolgáltatást nyújt neki, majd rövid ismerkedést követően a P. tér közelében, egy játszótérre mentek abból a célból, hogy ott szexuális kapcsolatot létesítsenek. (A játszótér pontos helyét nem tudta.) Az aktus befejezését követően visszaindult a P. térre, ahol a barátja várta. Ekkor jelent meg egy kb. 10 fős társaság a játszótéren.

G. L. meghallgatása során N. F. r. törm. és P. S. r. törm. a biztonsági háromszöget alakított ki oly módon, hogy az intézkedő járőrök arccal a Homokkerti felüljáró irányába álltak, velük

szemben a sértett helyezkedett el, Sz. B. r. őrm. és P. Á. r. tőrm. eközben az intézkedő járőrök által meghallgatott személy háta mögött tartózkodott.

A meghallgatás alatt ekkor G. L. barátja (a panaszos), aki addig a padon ült, a padról felállt és odalépett N. F. r. tőrm. bal keze mellé, majd az intézkedést zavarni, akadályozni kezdte. Magatartásával G. L. további meghallgatását ellehetetlenítette, mivel ő is elkezdte mondani a P. téren történeteket. Ekkor, mivel a személy az N. F. r. tőrm. és P. S. r. tőrm. által kialakított biztonsági háromszögbe belépett, N. F. r. tőrm. intézkedés alá vonta, majd felszólította, hogy a rendőri intézkedést ne akadályozza, annak helyszínéről kb. 10 méternyire távolodjon el, továbbá tájékoztatta, hogy az ő meghallgatására is sor kerül majd. A panaszos azonban a felszólításnak nem tett eleget. Ekkor a panaszost a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával ismételtelen felszólították, hogy a rendőri intézkedést ne akadályozza, az intézkedés helyszínét hagyja el. A panaszos ezen felszólításnak sem tett eleget, ezért közölték vele, hogy amennyiben a magatartásán nem változtat, vele szemben testi kényszert, valamint bilincset fognak alkalmazni. A panaszos közölte vele, hogy „öt nem érdekli, ő úgyse fog engedelmeskedni a rendőri intézkedésnek, ő nem hagyja itt a barátját”. Ezek után, mivel a személy nem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak, valamint a rendőri intézkedés helyszínét a felszólítás ellenére nem hagyta el, N. F. r. tőrm. a panaszossal szemben testi kényszert alkalmazott, oly módon, hogy a mellkasára rátette bal kezének tenyerét és egy erőteljes mozdulattal eltolta magától. Ekkor a panaszos további ellenállást tanúsított, próbált N. F. r. tőrm. közvetlen közelébe visszakerülni, ezért N. F. r. tőrm. ismételtelen eltolta magától, aminek következtében a panaszos leült a háta mögött lévő padra. Ezt követően a panaszos bal kezét N. F. r. tőrm., a jobb kezét pedig P. S. r. tőrm. megfogta és karfeszítés módszerével hátra testhelyzetbe próbálta helyezni, amely nem vezetett eredményre. A panaszos eközben megpróbált a padról felállni. Ekkor a helyszínen tartózkodó Sz. B. r. őrm. és P. Á. r. tőrm. az intézkedő két járőr segítségére kelt. Sz. B. r. őrm. a panaszos bal vállát két kézzel megfogta és próbálta megakadályozni, hogy felálljon a padról. A panaszos azonban N. F. r. tőrm., P. S. r. tőrm. és Sz. B. r. tőrm. fogásából kiszabadult, mivel az intézkedő járőrökkel szemben testi erő fölényben volt.

Mivel a testi kényszer nem vezetett eredményre és a panaszosnak sikerült a padról felállnia, N. F. r. tőrm. az R-92 típusú szolgálati gázspray szórópalackját a kezébe vette, és közölte a panaszossal, hogy vele szemben könnygázt fog alkalmazni, majd a panaszos arcának irányába egy alkalommal kb. 2-3 másodperc időtartamban könnygázt fűjt, aminek következtében a panaszos ellenszegülése megtört. Ekkor a panaszos jobb kezét P. Á. r. tőrm., bal kezét pedig P. S. r. tőrm. megfogta, majd a tanult önvédelmi fogásokkal a személyt fokozatosan földre vitték, a kezeit hátra testhelyzetbe helyezték, és a földön N. F. r. tőrm. megbilincselte.

Az esetet követően a panaszost a Belvárosi őrs objektumához vezették, ahonnan az ügyeletese értesítette a mentőszolgálatot a panaszos egészségügyi ellátása érdekében. A mentőszolgálat 4 óra 35 perckor T. V. mentőápoló vezetésével érkezett meg a helyszínre. A mentőápoló a személyt megvizsgálta, majd közölte, hogy egészségügyi intézménybe történő elszállítása nem szükséges, továbbá elmondta, hogy a panaszos bő vízzel megmosta a szemét és panasza nincs.

A panaszost ezt követően a városi rendőrkapitányságra szállították, ahol a 2-es előállítóban, letéti tárgyait pedig az 1-es szekrényben helyezték el. A panaszossal szemben 4 óra 54 perckor Lion 500 típusú 53272 gyári számú alkoholszondát alkalmaztak, amelynek eredménye 0,83 mg/l érték volt.

N. F. r. törm. közölte a panaszossal az általa megvalósított szabálysértés tényállását, annak elkövetését a panaszos teljes mértékben elismerte. A rendőr közölte azt is, hogy a panaszos ellen szabálysértési feljelentést tesz, amelyet utóbbi tudomásul vett.

Az intézkedést követően G. L. további meghallgatására is sor került, aki a fent elmondottakat azzal egészítette ki, hogy amikor a 10 fős társaság a játszótéren megjelent, abból az egyik személy meglökdöste. Kérdésre, hogy valaki vett-e el tőle valamit, azt a választ adta, hogy nem emlékszik rá, de a szemüvege nincs meg. Egy pár perc elteltével a sértett közölte, hogy nagy valószínűséggel a szemüvegét nem elvették tőle, hanem nagy valószínűséggel akkor hagyta el azt, amikor egy kerítésen mászott át és elesett.

A panaszos, G. L. és B. E. ellen az általuk elkövetett szabálysértés miatt külön-külön íven szövegezett szabálysértési feljelentés készült.

Az előállítás okáról a tájékoztatót és az előállítás időtartamáról az igazolást az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján átadták a panaszosnak. Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM. rendelet 2. § (8), (9) bekezdés, és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

3) N. F. r. törm. 2012. augusztus 16-án történt tanúkenti meghallgatása során a jegyzőkönyv tanúsága szerint a 2) pont alatt ismertetett jelentéssel azonos módon adta elő a történetet. Annyival egészítette ki a mondanivalóját, hogy ő maga 180 cm magas és 72 kg, míg a panaszos kb. 185-190 cm magas és kb. 100 kg a súlya, így jelentős erőfölényben volt.

4) P. S. r. törm. 2012. augusztus 16-án történt tanúkenti meghallgatása során a jegyzőkönyv tanúsága szerint előadta, hogy fenntartja az intézkedésről készült jelentésben foglaltakat. Az N. F. r. törm. meghallgatásáról készült jegyzőkönyv megtekintését követően úgy nyilatkozott, hogy az abban foglaltakkal egyetért, észrevétele nincs.

5) A panaszos 2012. július 21-én történt tanúmeghallgatása során a jegyzőkönyv tanúsága szerint előadta, hogy 2012. július 20-án érkezett D. városba 17 óra körüli időben. A városban az egyik barátjánál (G. L.) szállt meg. Az előző éjszaka folyamán G. L.-lel együtt indult el szórakozni. A K. után található [...] nevű szórakozóhelyre mentek, ahol sok alkoholt fogyasztottak. A szórakozóhelyen valamilyen módon elvesztették egymást. Kb. 2 óra 30 perckor telefonált a barátja, aki elmondta, hogy az állomáson kirabolta több személyt. A panaszos barátja nagyon ittas állapotban volt, és azt mondta, hogy még a szórakozóhelyen megismerkedett egy lánnyal, akivel elmentek sétálni, amikor megtámadta 8-10 fő és az értékeit (pénztárcáját és szemüvegét) elvették. A panaszos kérdezte tőle, hogy pontosan hol van, de G. L. nem tudta megmondani, ezért megkérte írja le a környéket.

G. L.-t az elmondása alapján a Sz. A.-S. utca sarkán találta meg a panaszos, ahova taxival ment. Ott G. L. egyedül volt és elmesélte a történetet, ami alapján a panaszos úgy gondolta, hogy a lány egy prostituált lehetett. A panaszos és barátja elment megkeresni a barát szemüvegét. Mivel a panaszos úgy gondolta, hogy a prostituált többet tudhatott, ezért a P. téren lévő MÁV állomásra vitette magukat. Az állomáson G. L. megtalálta a lányt, aki egy ismerőseivel volt ott. A panaszos kérdőre vonta a lányt, de mivel nem kapott értelmes választ, hívta a rendőrséget, miközben a lány és a társasága elindult a peronok felé. A panaszos utánuk

ment és szólt nekik, hogy jön a rendőrség, ezért szálltak a vonatról és a 4-es és 5-ös peronon várakoztak. A rendőrök elég hamar kiérkeztek és megkezdték a jelenlévők meghallgatását. A panaszos látta, hogy a barátja ittasságából kifolyólag nem kihallgatható, és azt tapasztalta, hogy az őt meghallgató rendőr türelmetlenné kezd válni vele szemben, ezért megpróbálta segíteni a meghallgatást, mivel ő már, akkor a korábbi beszélgetések alapján tisztában volt a történetekkel. A panaszos is ittas volt, ezért tiszteletlenül próbált közbeszólni, amit a rendőrök nem néztek jó szemmel, és többször is (kétszer) felszólították, hogy ne avatkozzon bele az intézkedésbe. A panaszos erre emelt hangon kijelentette, hogy a barátja nem kihallgatható, hadd mondja el ő a történeteket. Ekkor és egy helyben állt a panaszos G. L. és a rendőrök között. A rendőrök ezután megpróbálták a panaszost távolabb vinni, de ő nem működött közre, mert ki akart állni a barátja mellett, akivel szerinte nem beszéltek normális hangnemben. A panaszost erre a két rendőr megfogta a torkánál és megpróbálták arrébb tolni a helyszínről. Ettől a panaszos még idegesebb lett és csúnyán is beszélhetett, de innen már csak arra emlékszik, hogy a rendőrök kiabálnak, majd felszólították akként, hogy ez „rendőrségi intézkedés, tegye föl a kezét”, aminek a panaszos nem tett eleget, mert még mindig fogta a torkát, ő pedig le akarta „birkózni” az egyik rendőrt. Ekkor a panaszos érezte, hogy valaki lefújta gázspray-vel. A rendőrök felszólították, hogy le fogják fűjni, de a panaszost ez ekkor nem érdekelte. Miután lefűjték és leszorították a panaszost a rendőrök a földre, még mindig fogta az egyik rendőr lábát, akit le akart rántani a földre. Miután egyre több rendőr fogta le és szólította fel a panaszos végül szót fogadott és megadta magát.

A panaszos nem ütötte meg egyik rendőrt sem, és ők sem ütötték meg a panaszost, a permet a szemébe ugyan jutott a permetből, de az komoly sérülést nem okozott, igaz kicsit csípett. Az intézkedés után a rendőrök megbilincseltek és bevitték a vasúti őrsre a panaszost, ahol mentőt hívtak hozzá. A panaszos nem igényelt orvosi ellátást, mert akkor már nem voltak fájdalmai.

A panaszos elmondta, hogy a barátjával kapcsolatos incidenst nem látta, és az éjszaka folyamán sok alkoholt fogyasztott (bor, tequila), ami hatással volt viselkedésére. A cselekményét megbánta, a vele szemben intézkedő rendőröktől ezúton is szeretne bocsánatot kérni a viselkedése miatt.

A panaszos meghallgatása 6 óra 3 perctől 7 óra 2 percig tartott.

6) A személyi sérüléssel járó kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálásáról szóló, 2012. július 21-én kelt jelentésben N. I. L. r. őrnagy előadta, hogy a kivizsgálás során megállapította: a jogellenes magatartás abbahagyására a felszólítás a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával megtörtént, a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt figyelmeztették a panaszost. A kivizsgálás során megállapította, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz arányban állt az elérni kívánt törvényes céllal, a testi épséghez fűződő jogokat csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztette, azok alkalmazását a panaszos aktív – tevékeny ellenállása, valamint a felszólítások ellenére tanúsított ellenszegülő magatartása indokolta. A kényszerítő eszköz alkalmazásának módja nem ütközött az embertelen, megalázó bánásmód tilalmába, nem sértette a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményeit. A jogszabályokban megfogalmazottak teljesültek.

Megállapította, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazása során a fokozatosság elvét betartották, súlyosabb kényszerítő eszközt csak akkor, illetve azért alkalmaztak, amikor az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere kilátástalan volt. A panaszost megfelelő orvosi ellátásban részesítették, mentőt hívtak hozzá, mivel a

kényszerítő eszköz sérülést okozott. A sérülés a mentőorvos nyilatkozata szerint 8 napon belüli volt, további orvosi ellátást nem igényelt. A panaszos szeme könnyezett és arcán bőrpír keletkezett. A r. őrnagy 6 órakor, az előállító helységben meghallgatta a panaszost, aki elmondta, hogy aznap hajnalban volt vele szemben rendőri intézkedés a MÁV vasútállomáson. A rendőrök meghallgatták a barátját, azonban közben ő is ismertetni akarta az álláspontját, ezért elkezdte mondani a történeteket. Az intézkedő rendőrök többször figyelmeztették (kb. négyszer), hogy majd rá is sor kerül, de a panaszos nem működött együtt, folytatta a monológját, hangosan beszélt és túl közel ment a rendőrökhöz. A felszólítások ellenére (kb. kétszer) nem engedelmeskedett, ezért a nyakánál fogva eltolták, majd megfogták és lenyomták a padra. Próbált kiszabadulni a fogásból, kezeit megfeszítette, igyekezett úgy mozgatni a karját, hogy a rendőrök ne tudjanak közel menni, illetve az egyiket le tudja „birkózni”, de ekkor lefújták gázspray-vel és megbilincseltek. A rendőrök mondták, hogy elő fogják állítani. Az intézkedést tudomásul vette. Kifogásolja, hogy az események közben elszakadt az inge, arról hiányzik két gomb a mellkasi részén. A panaszos ellátásáról intézkedtek a rendőrök, mentősök megvizsgálták. Jegyzőkönyvi meghallgatása során elmondta a panaszos, hogy az ellenszegülő cselekményét elismeri. Az igazoláson panaszát előterjesztette, kizárólag ruházatának rongálódása miatt, 20600 Ft kár értékben.

Az ügyben olyan elfogulatlan tanú, aki az alapintézkedésben nem érintett és a rendőri intézkedést végig látta, valamint arról információval bír, nem volt az éjszakai időpontra tekintettel. A térfelügyelő kamerák felvételeit megtekintette a r. őrnagy, de az intézkedés kiesett a kamerák látószögéből. A Ny. település irányába néző kamera felvétele egyébként értékelhető képet ad, de a B. település felé néző kamera képe értékelhetetlenül sötét, emiatt azon csak árnyékok láthatók, amint dulakodás történik. Személyek azonosítására nem alkalmas.

A kivizsgálás eredményeképpen megállapította a r. őrnagy, hogy a rendőri jelentésben nincsenek ellentmondások. A rendőrök által készített jelentés és a panaszos meghallgatásán elmondottak, valamint jegyzőkönyvben tett vallomásában nyilatkozott adatok között ellentmondás nincsen, gyakorlatilag minden fél egybehangzóan adta elő a történeteket.

A kényszerítő eszköz alkalmazását a r. őrnagy szakszerűnek, szükségesnek, jogszerűnek, arányosnak minősítette, az alkalmazás során a jogszabályi előírások és azok követelményei teljesültek.

7) Az előállítás időtartamáról szóló – a panaszos által aláírt – igazolás rögzíti, hogy a panaszos előállítása 2012. július 21-én 4 óra 20 perctől 8 óra 30 percig tartott. A panaszos élelmezést nem kért, hozzátartozót vagy más személyt nem kívánt értesíteni, az intézkedéssel szemben panasszal élt. A panaszos panaszaként rögzíti, hogy szóbeli kérdésére tettleges választ kapott a rendőröktől, amiből kifolyólag dulakodás alakult ki és a panaszosnak 20000 Ft kára keletkezett a ruházatában.

8) A panaszossal szembeni, 2012. július 21-én kelt szabálysértési feljelentés a történet leírását tekintve tartalmában azonos az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, 2012. július 21-én kelt jelentéssel. A feljelentés szerint a panaszos a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-ba ütköző magatartást tanúsított.

9) A kapitányságvezető 2012. szeptember 10-én kelt átiratában előadta, hogy a panaszossal szembeni intézkedés oka a Szabs. tv. 216. §-ban foglalt szabálysértés elkövetése volt. A rendőrök nyilatkozata szerint a panaszossal közölték a szabálysértést, amelynek elkövetését teljes mértékben elismerte, majd közölték vele azt is, hogy ellene szabálysértési feljelentés tesznek, ezt a közlést a panaszos tudomásul vette.

A panaszossal szemben 4 fő rendőr intézkedett, 2 fő egységesen bevetési öltözetet, míg 2 fő egységes szolgálati öltözetet viselt, amely kék pantallóból, kék szolgálati rövid ujjú ingből, és tányérsapkából állt. Az öltözeten a meghatározott ékítmények, azonosítók ki voltak helyezve. A rendőrök nyilatkozata szerint az intézkedés mindvégig kulturált hangnemben folyt, a panaszos volt az, aki feltehetőleg ittasságából kifolyólag agresszíven lépett fel a rendőrökkel szemben. Miután közölték a panaszossal az általa elkövetett jogsértés tényét, illetve azt, hogy vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek, tájékoztatták a jogorvoslati lehetőségéről is.

A panaszossal szemben egy alkalommal kb. 2-3 másodperc időtartamban került sor a könnygáz alkalmazására.

A rendőrök egybehangzóan azt nyilatkozták, hogy a rendőrörsön a panaszos bement a mosdóhelyiségbe, megmosta a szemeit a könnygáztól, közben, ha akart volna, akkor ihatott volna. Külön kérésként nem hangzott el részéről az, hogy szomjas és adjanak neki vizet. A rendőrök meghallgatásuk során úgy nyilatkoztak továbbá, hogy a panaszos tárcáját nem hajították a földre, azt a panaszos kezébe átadták.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a panaszos beadványában foglalt mely kifogások vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, illetve azt valamennyi esetben a jogosult terjesztette-e elő.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
  - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
  - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A fenti hatásköri rendelkezésből fakadóan a Testület nem tudja érdemben vizsgálni a panaszos azon sérelmeit, hogy az intézkedés során kára keletkezett.

A nyomozó hatóság, az ügyészség, és a bíróság által közhatalmi jogkörben okozott károk megtérítésének szabályait a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. §-a szabályozza. Eszerint az okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A kártérítési igény elbírálása a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 1. § és 3. §-a alapján a polgári bíróság hatáskörébe tartozik, ám peresítéséhez szükséges, hogy a károsult a büntetőeljárásban rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítse.

A kártérítési igény elbírálására tehát a fentiek alapján a Testületnek nincs hatásköre.

b) Az Rtv. 92. §-ából következik továbbá, hogy a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett.

Nem vizsgálhatta a Testület ezért a panasz azon részeit sem, amelyekben a panaszos mással szembeni – jogszerűtlennek ítélt – rendőri magatartásról, így pl. a barátjával szemben tanúsított hangnemről, számol be.

A Testület ezért a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos előállítását, a vele szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűségét, és az előállítás egyéb körülményeit.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezethető testi integritáshoz a IV. cikk (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

2) A Testület első körben a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálata.

A panaszos a vele szembeni rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy barátjával G. L.-lel egy szórakozóhelyen töltötték az estét. Barátja a távozását követően, kb. 50 perc múlva segítséget kérve felhívta a panaszost, mivel megtámadták és ennek során elhagyta a szemüvegét is, így nem tudja, hogy hol van. Miután a panaszos felkutatta a barátját, együtt elmentek a vasútállomásra bízva abban, hogy ott megtalálják a támadókat. Miután G. L. felismerte őket, a panaszos odament hozzájuk, hogy nem akarnak semmit, csak mondják meg, hogy hol történtek az események, mert meg kell találniuk a barátja eltűnt szemüvegét. Miután a G. L. által felismert lány válasz nélkül elszaladt, a panaszos rendőrt hívott és a lány, illetve a társaságában lévő még egy nő után ment a peronra. Miután megérkeztek a rendőrök, majd még két rendőr, egy biztonsági őr és G. L. is odaért. A rendőrök hamarosan megkezdtek a

panaszos barátjának a meghallgatását. A panaszos előadta, hogy a rendőrök szerinte kifogásolható stílusban, és hangnemben kérdezték a barátját, aki ittassága okán nem tudta összefüggően elmondani a történeteket. A panaszos segíteni akart, így többször közbeszólt, ami miatt a rendőrök többször utasították, hogy maradjon csendben és üljön a helyén. Miután a panaszosnak az volt a meglátása, hogy a rendőrök szándékosan úgy alakítják a beszélgetést, hogy a „barátja kellemetlenül érezze magát, belássa, hogy nem történt semmi és mindenki menjen a dolgára”, ismét felállt és közbeszólt, hogy ők nem szeretnék semmilyen eljárást, csupán a szemüveget kérik vissza, ha azt mondják nincs náluk, akkor mondják el, hol történt az eset, és elmennek megkeresni. Ekkor a jegyzetelő rendőr hangosan, indulatosan rászólt a panaszosra, hogy üljön le, és ne szóljon közbe. A jegyzetelő járőr megemelt hangjától ledöbbsent a panaszos, nem tudott reagálni a hivatalos szerv ilyen megnyilvánulására. Ekkor a másik, tőle balra álló rendőr a panaszosnak rontott és a karjánál, a mellkasánál, aztán a torkánál fogva erőszakkal megpróbálta lenyomni a mögötte lévő padra, miközben azt kiáltott, hogy „Nem érted meg, hogy üljél le, baszd meg?!”. Ettől a panaszos megijedt, és ösztönösen próbálta levenni a rendőr kezét magáról, ekkor azonban odarontott az addig jegyzetelő rendőr is, és ahelyett, hogy a kollegáját megnyugtatta volna, szintén megpróbálta a panaszost a padra taszítani.

A jelentések szerint a rendőrök egy bántalmazás miatti bejelentésre érkeztek a helyszínre, ahol megkezdték az érintettek meghallgatását. Először nyilatkoztatták a panaszost mint bejelentőt, majd az általa megjelölt nőt, B. E.-t. Miután megérkezett a peronra a panaszos barátja, G. L. is, az ő meghallgatását is megkezdték. A meghallgatás közben a panaszos többször felállt a padról és közbeszólt, ami megakadályozta, illetve zavarta G. L. meghallgatását. A panaszost N. F. r. törm. többször felszólította, hogy ne zavarja az intézkedést, azonban ő ezt a többszöri felszólítást figyelmen kívül hagyta, ezért a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával ismételen figyelmeztették, hogy ne akadályozza a meghallgatást, illetve az intézkedés helyszínét hagyja el. Miután a panaszos továbbra sem tett eleget a rendőri felszólításnak, figyelmeztették, hogy amennyiben nem működik együtt, kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni. Erre a panaszos közölte, hogy nem érdekli, nem fogja a barátját otthagyni, a rendőrök ezért testi kényszert (eltolta magától a r. törm.) használtak ellene, majd miután a panaszos továbbra is ellenállt, ismételen testi kényszert alkalmaztak vele szemben.

Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerint aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követi el.

Utal továbbá a Testület a Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, ami a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén

feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A rendőrség intézkedési kötelezettségének vizsgálata során szükséges visszautalni a Testület azon töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri és a panaszosi előadások megegyeznek abban, hogy a panaszos bejelentése miatt érkezett a helyszínre a rendőrrjárőr, majd miután a rendőrök megkezdték az érintettek helyszíni meghallgatását, a panaszos többször közbeszólt, a saját verzióját próbálta előadni. A rendőrök többször is felszólították a panaszost, hogy hallgasson el, üljön le a padra és ne zavarja a rendőri intézkedést, azonban a panaszos a felszólításoknak nem tett eleget.

A fentebb idézett Rtv. 19. § értelmében mindenki köteles magát a rendőri intézkedésnek alá vetni és a rendőri intézkedésnek eleget tenni, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan a helyszínen, az utasítás elhangzásakor megállapítható. Amennyiben az intézkedés alá vontat valamilyen jogsérelem érte az intézkedés kapcsán, annak befejezte után panasz formájában kereshet jogorvoslatot. A jelen esetben elválnak a G. L.-l szembeni és a panaszossal szembeni intézkedés jogszerűtlenségének kérdése. Bár az első esetleges jogszerűtlenségéből következne a második intézkedés jogszerűtlensége, ez esetben nem volt kétséget kizáróan egyértelműen megállapítható, hogy a G. L.-l szembeni intézkedés jogszerűtlen lett volna. Mind emiatt a panaszos is köteles lett volna eleget tenni a rendőri felszólításnak és az intézkedést zavaró magatartásával felhagyni, amelyet azonban nem tett meg. Mindez pedig megnyitotta annak a lehetőségét, hogy vele szemben a rendőrök az Rtv.-ben meghatározott intézkedéseket, kényszerítő eszközöket alkalmazzanak.

A panaszosnak mindezen magatartása tehát felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követi el, ami az Rtv. 13. §-ra figyelemmel megteremtette a rendőröknek a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettségét.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a panaszos magatartása miatt, ezen intézkedés kötelezettség keretében többször is felszólították a panaszost, aminek nem tett eleget. A rendőröknek ezen eljárása jogszerű volt, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A panaszos a panaszában a kényszerítő eszközök alkalmazása kapcsán előadta, hogy miután a jegyzetelő rendőr ismételten rászólt, ledöbbsent a stílustól és nem engedelmeskedett. Ekkor a másik, tőle balra álló rendőr a panaszosnak rontott és a karjánál, a mellkasánál, aztán a torkánál fogva erőszakkal megpróbálta lenyomni a mögötte lévő padra, miközben azt kiáltotta, hogy „Nem érted meg, hogy üljél le, baszd meg?!”. Ettől a panaszos megijedt és ösztönösen próbálta levenni a kezét magáról, ekkor azonban odarontott az addig jegyzetelő rendőr is, és ahelyett, hogy a kollegáját megnyugtatta volna, szintén megpróbálta a panaszost a padra taszítani. A panaszos nem bántotta a rendőröket, egyszerűen hátrébb akarta tolni őket, hogy ne legyen dulakodás, és mindannyian megnyugodjanak. Ekkor azonban a másik két rendőr és a biztonsági őr is figyelmes lett a dulakodásra, és a kollegájuk segítségére siettek. A panaszos kérte őket, hogy engedjék el, valaki rászólt nyugodjon meg. A panaszos nem tudta az ösztönös védekezést abbahagyni, folyamatosan próbált kibújni a fogásokból, és mindenkit ellökött magától, akit tudott. Ekkor valaki szólt, hogy gázspray-t fog használni, amit hallva a panaszos ismét kérte, hogy ne bántsák. Közben a panaszos az egyik rendőr fejét közelebb húzta, hátha akkor nem használják a spray-t, de tévedett: 30-40 cm-es távolságból mindkettőjüket lefújták. A permet nagyon marta a panaszos szemét, ezért innentől szinte végig csukva volt, így azonban még inkább félt, és nem tudta abbahagyni a folyamatos próbálkozást a szabadulásra. Valószínűleg ezért használták többször is a sprayt. Ekkor a panaszos már a földön ült, de továbbra is attól félt, hogy ismét sprayt alkalmaznak, ezért egy rendőr combját magához szorította, hogy azzal is védje magát. A rendőr utasította a panaszost, hogy engedje el, majd ezután a panaszos valahonnan kapott egy ütést a fejére. Ekkor a panaszos megpróbálta ülve átlendíteni a feje felett azt, akinek a lábát fogta, és megpróbált ismét felállni. Hallotta, ahogyan a rendőrök egymást kérdezik, hogy „Nem találd el? Fújd le még egyszer!” Ekkor hangosan mondta, hogy „Eltalált és nagyon csíp” és valami olyasmit, hogy nem gondolják komolyan, hogy a szemét kezdi dörzsölni, amikor ugrálnak rajta. A panaszos hangosan és tisztán hallotta a felszólítást: „Uram! A törvény nevében felszólítom, hogy adja meg magát!”. Még erre sem tudott mondani semmit, de abbahagyta az ellenállást, így ismét leült. Ekkor a rendőr rögtön megismételte a felszólítást, amire hangosan azt felelte a panaszos, hogy megadja magát. Ezután megbilincseltek a rendőrök, majd együtt elindultak a vasútállomás épületében található rendőrörsre.

A panaszos a rendőrségi meghallgatásán pedig úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök többször is (kétszer) felszólították, hogy ne avatkozzon bele az intézkedésbe. A panaszos erre emelt hangon kijelentette, hogy a barátja nem kihallgatható, hadd mondja el ő a történeteket. Közben a panaszos G. L. és a rendőrök között állt. A rendőrök megpróbálták a panaszost távolabb vinni, de utóbbi nem működött közre, mert ki akart állni a barátja mellett, akivel szerinte nem beszéltek normális hangnemben. A panaszost erre a két rendőr megfogta a torkánál és megpróbálták arrébb tolni, amitől a panaszos még idegesebb lett és csúnyán is beszélhetett, de innen már csak arra emlékszik, hogy a rendőrök kiabálnak, majd felszólították akként, hogy ez „rendőrségi intézkedés, tegye föl a kezét”, aminek a panaszos nem tett eleget, mert még mindig fogták a torkát, és le akarta „birkózni” az egyik rendőrt. Ekkor a panaszos érezte, hogy valaki lefújta gázspray-vel. A rendőrök felszólították, hogy le fogják fújni, de a panaszost ez akkor nem érdekelte. Miután lefújták és leszorították a panaszost a rendőrök a földre, még mindig fogta az egyik rendőr lábát, akit a panaszos le akart magával rántani a földre. Miután azonban egyre több rendőr fogta le és szólította fel, a panaszos végül szót fogadott és megadta magát.

A rendőri jelentések szerint a rendőrök a panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, az Rtv. 48. § b-d) pontjai alapján bilincset és az Rtv. 49 § (1) bekezdés a) pontja

alapján vegyi eszközt alkalmaztak. A bilincs használatára 2012. július 21-én 4 óra 20 perctől 4 óra 30 percig került sor.

G. L. helyszíni meghallgatása alatt az addig a padon ülő panaszos egyszer csak felállt a padról és odalépett N. F. r. törm. mellé, majd az intézkedést zavarni, akadályozni kezdte és G. L. további meghallgatását nem tette lehetővé, mivel ő is elkezdte mondani a P. téren történeteket. Ekkor, mivel a személy a N. F. r. törm. és P. S. r. törm. által kialakított biztonsági háromszögbe belépett, N. F. r. törm. intézkedés alá vonta, majd felszólította, hogy a rendőri intézkedést ne akadályozza, valamint az intézkedés helyszínéről kb. 10 m távolságba távolodjon el, továbbá tájékoztatta, hogy az ő meghallgatására is sor kerül. A panaszos azonban a felszólításnak nem tett eleget. Ekkor a panaszost a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával ismételten felszólították, hogy a rendőri intézkedést ne akadályozza, az intézkedés helyszínét hagyja el. A panaszos ezen felszólításnak sem tett eleget, ezért közölték vele, hogy amennyiben nem változtat a magatartásán, vele szemben testi kényszer, valamint bilincset fognak alkalmazni. A panaszos közölte, hogy „őt nem érdekli, ő úgy se fog engedelmeskedni a rendőri intézkedésnek, ő nem hagyja itt a barátját”. Ezek után, mivel a személy nem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak, valamint a rendőri intézkedés helyszínét a felszólítás ellenére nem hagyta el, N. F. r. törm. a panaszossal szemben testi kényszert alkalmazott, oly módon, hogy a személy mellkasára bal kezének tenyerét rátette és egy erőteljes mozdulattal eltolta magától. Ekkor a panaszos további ellenállást tanúsított, mivel próbált N. F. r. törm. közvetlen közelébe visszakerülni, ezért a r. törm. ismételten eltolta magától, aminek következtében a panaszos leült a háta mögött lévő padra. Ezt követően a panaszos bal kezét N. F. r. törm., a jobb kezét pedig P. S. r. törm. megfogta és karfeszítés módszerével hátra testhelyzetbe próbálta helyezni, ami nem vezetett eredményre. A panaszos közben megpróbált a padról felállni. Ekkor a helyszínen tartózkodó Sz. B. r. őrm. és P. Á. r. törm. az intézkedő két járőr segítségére kelt. Sz. B. r. őrm. a panaszos bal vállát két kézzel megfogta és próbálta megakadályozni, hogy a panaszos felálljon a padról. A panaszos azonban N. F. r. törm., P. S. r. törm. és Sz. B. r. törm. fogásából kiszabadult, mivel az intézkedő járőrökkel szemben testi erő fölényben volt.

a) A Testület az alkalmazott kényszerítő eszközök közül először a testi kényszer jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A (2) bekezdés szerint a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15-16. §-a határozza meg: „Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával

alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

A panaszos és a rendőri előadás a jelen esetben egybehangzó a tekintetben, hogy a panaszost többször felszólították a rendőrök, hogy ne zavarja az intézkedést, és menjen a helyszíntől távolabb. A panaszos maga is elismerte, hogy ezeknek a rendőri felszólításoknak nem tett eleget.

A Testület az ügy körülményeinek ismeretében úgy ítélte meg, hogy az intézkedéssel elérni kívánt cél – a panaszos távoltartása az intézkedés helyszínétől, illetve az intézkedés megzavarásának megakadályozása – kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül az adott helyzetben nem volt megvalósítható, a legenyhébb kényszerítő eszköz, vagyis a testi kényszer alkalmazása a panaszossal szemben indokolt és jogszerű volt. Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök indokoltan alkalmazták a panaszossal szemben testi kényszert azért, hogy az elhangzott rendőri felszólításoknak érvényt szerezzenek.

Ugyanakkor mivel a panaszos a testi kényszer azon módját is kifogásolta, hogy a rendőrök először megpróbálták a karjánál, a mellkasánál fogva lenyomni a mögötte lévő padra, majd pedig többen a földre kényszerítették, a Testület a testi kényszer alkalmazásának a módját az arányosság követelményére figyelemmel is értékelte.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános arányossági követelményét az Rtv. 16. §-a rögzíti, amely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható. A Szolgálati Szabályzat felhatalmazza továbbá a rendőrt, hogy a testi kényszer során önvédelmi fogásokat (többek között fojtásokat, és feszítéses technikákat) alkalmazzon, amennyiben az intézkedés alá vont személy ellenállásának megtöréséhez ez szükséges.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar- és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A rendőri és a panaszosi előadás megegyezik abban, hogy először a jegyzetelő rendőr próbálta a mellkasánál, a karjánál fogva távoltartani a panaszost, aminek következtében a panaszos a mögötte lévő padra ült. A panaszos ezt követően folytatta az ellenállást, ezért a többi rendőr is a r. törm. segítségére sietett, és együttes erővel kívánták megtörni a panaszos ellenállását.

A konkrét esetben a rendőri fellépés arányosságának vizsgálatakor a Testület elsődlegesen azt értékelte, hogy a rendőrök fellépése fokozatosnak volt tekinthető, és egyre súlyosabb

eszközök és módszerek, illetve egyre több rendőri erő bevetésével próbálták a panaszost intézkedés alá vonni annak megfelelően, ahogy utóbbi az ellenállás intenzitását növelte.

A Testület végül arra a megállapításra jutott, hogy a rendőröknek a panaszossal szemben tanúsított eljárása során nem volt tapasztalható olyan feltűnő aránytalanság, amely a panaszos oldalán alapjogsértés megállapítására adott volna okot.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszerrel összefüggésben a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült.

b) A vegyi eszköz használatának vizsgálata során a Testület az alábbiakat állapította meg.

Az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr a szolgálatban rendszeresített vegyi vagy elektromos sokkoló eszközt, illetőleg rendőrbotot vagy kardlapot alkalmazhat a mások vagy saját életét, testi épségét, illetőleg a vagyonszükségletet közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására, illetve a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése kimondja továbbá, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrről, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi a vegyi eszköz alkalmazásának szabályait: a 42. § (1) bekezdése szerint a rendőr vegyi eszközt, elektromos sokkoló eszközt, rendőrbotot, kardlapot, valamint más eszközt saját elhatározásából vagy szolgálati előjárója parancsára használhat. Ugyanezen szakasz (7) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközöket nem szabad a támadás, ellenszegülés megszűnése, megtörése után alkalmazni, a (8) bekezdés szerint pedig a csapaterő alkalmazásával egyidejűleg, valamint tömegoszlatás során a tömeg oszlatására vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására vegyi eszköz alkalmazható.

A rendőri jelentések szerint miután a panaszossal szemben a testi kényszer nem vezetett eredményre és a panaszosnak sikerült a padról felállnia, N. F. r. törm. az R-92 típusú szolgálati gázspray szórópalackját a kezébe vette, és közölte a panaszossal, hogy vele szemben könnygázt fog alkalmazni, majd a panaszos arcának irányába egy alkalommal kb. 2-3 másodperc időtartamban könnygázt fújt. Ennek következtében a panaszos ellenszegülése

megettört. Ekkor a panaszos jobb kezét P. Á. r. törm., bal kezét pedig P. S. r. törm megfogta, majd a tanult önvédelmi fogásokkal a személyt fokozatosan földre vitték, majd a kezeit hátra testhelyzetbe helyezték, és a földön N. F. r. törm. megbilincselte.

A Testület álláspontja szerint a rendelkezésre álló dokumentumok és a panaszos nyilatkozata alapján kétséget kizárólag megállapítható, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek ellenszegült, a rendőri felszólításokra nem reagált, majd pedig a testi kényszer alkalmazásakor ellenállt, és megpróbált a rendőrök szorításából kibújni, amely magatartása az Rtv. 49. §-ának (1) bekezdése értelmében megalapozta a vegyi eszköz használatának lehetőségét. A panaszos magatartása a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdésének b) pontjában említett aktív ellenszegülést kétségtelenül kimerítette.

Mivel a panaszos testi erejével kiszabadult a rendőrök szorításából és a rendőri felszólításoknak továbbra sem engedelmeskedett, az ellenszegülés megtörésére – a legkisebb sérülés okozására törekedve – egyéb eszköz nem állt rendelkezésre, a Testület határozott meggyőződése szerint a – panaszosi előadás szerint is megtörtént – figyelmeztetést követően a vegyi eszköz alkalmazása az Rtv. 16. §-a szerinti arányossági követelménynek is megfelelt.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vegyi eszköz alkalmazása jogszerű volt, ezért az a panaszos emberi méltósághoz való jogát, illetve az abból levezethető testi épséghez való alapvető jogát nem sértette.

c) A bilincs alkalmazásának vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A bilincs alkalmazásának szabályait az Rtv. 48. § rendezi. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint „bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő. A (6) bekezdés a) a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § b-d) pontjai alapján alkalmaztak bilincset. Miután könnygázt használtak vele szemben, a panaszos aktív ellenállása ettől fokozatosan megtört, ezért őt a rendőrök a tanult önvédelmi fogásokkal földre vitték és a kezeit hátrabilincseltek.

A kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerűségének vizsgálatakor az események azon momentumainak tulajdonított különös jelentőséget a Testület, hogy a testi kényszer alkalmazása során a panaszos végig aktívan ellenállt, sőt ellenszegülése még a könnygáz alkalmazása után sem tört meg, mivel – saját elmondása szerint is – eközben szorította az egyik rendőr lábát, akit nem volt hajlandó elengedni, le akarta rántani a földre, majd pedig magát a rendőri szorításból kibontva ismét lábra állt. Csupán a könnygáz hatásának erősödése következtében tört meg az ellenállása.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrök kellő jogalap birtokában alkalmaztak a panaszossal szemben bilincset, ezért nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

Figyelemmel a panaszos aktív ellenszegülésére és támadó magatartására, a Testület álláspontja szerint a bilincselésnek az a módja, hogy a panaszost a földre kényszerítették és a kezeit hátrabilincseltek, jogszerű volt, illetve megfelelt a fentebb idézett Rtv. 15-16. §-ban meghatározott arányosság követelményének is.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint a bilincs alkalmazásának módja miatt nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a rendőrőrsön nem engedték kimosni a szeméből a könnygázt, illetve nehezményezte a könnygáz nála felmerülő hatásait is.

a) Az Rtv. 2. §-a szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos rendőrségi meghallgatása során nem számolt be arról, hogy a rendőrőrsön nem engedték a rendőrök kimosni a szeméből a permetet.

A kapitányságvezető átiratában pedig úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök meghallgatásuk során egybehangzóan állították, hogy a panaszos a rendőrőrs mosdójában kiöblíthette a szemét.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés is azt tartalmazza, hogy a mentőápoló arról számolt be a rendőröknek: a panaszos egészségügyi intézménybe szállítása nem szükséges, mert a panaszos bő vízzel kimosta szemét, és más panasza nincsen. A mentőápoló 4 óra 35 perckor érkezett a helyszínre, a könnygáz használat pedig 4 óra 20 perc körül történt.

A Testület a rendelkezésre álló szűkös bizonyítékok alapján nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást a tekintetben, hogy engedték-e a panaszosnak,

hogyan megmossa a szemét. Ennek eldöntésére az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés és a kapitányságvezető erre hivatkozó jelentése sem volt alkalmas, mivel nem egyértelmű annak leírása, hogy a panaszos már a mentő kiérkezése előtt öblítette ki a szemét, vagy ezt a mentőorvos végezte el.

Mindezek alapján nem volt megállapítható, hogy a rendőrség eleget tett-e az Rtv. 17.§-ből eredő kötelezettségének, ezért a Testület nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltóságához való jogból bevezethető testi épséghez való jogának sérelmét.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a könnygáz súlyos bőrirritációt okozott nála, az arca egész nap égett, másnapra felhólyagosodott, harmadnap reggel pedig permaganszerűen elkezdett hámlani.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez [...] fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A könnygáznak az az élettani hatása, hogy a helyszínen az érintett személyeknél fulladásérzetet, orrfolyást, könnyezést vált ki, közismert, ezek hiányában nem volna kényszerítő eszközként használatos. A vegyi eszköz természetéből adódóan továbbá, hogy nem alkalmazható kizárólag egyedileg, egyes személyekkel szemben, a hatásterületen tartózkodók óhatatlanul is elszenvedik a könnygáz által okozott kellemetlenségeket.

Miután a Testület a vegyi eszköz alkalmazást a fentiek szerint jogszerűnek találta, a kérdés az, hogy a panaszos esetén valószínűsíthető-e a szokásos és a kényszerítő eszköz funkciójából fakadóan szükségszerű hatásoknál erősebb hatás, és amennyiben igen, úgy ez összefüggésben van-e valamilyen rendőrségi mulasztással, továbbá hogy a rendőrség a panaszosnak a megfelelő ellátást biztosította-e.

A panaszos beadványában és a meghallgatása során („komoly sérülést nem okozott, igaz kicsit csípett.”) helyszíni tünetként a szem irritációját írta le, orvosi ellátása során sem jelzett egyéb tünetet. Nincs arra adat, hogy a helyszínen olyan hatás merült volna fel, amely a szokásos és a kényszerítő eszköz funkciójából fakadóan szükségszerű hatásoknál erősebbnek mutatkozik. Arra nézve, hogy a panaszos azóta felmerült panasza összefüggésben állnak-e a helyszínen belélegzett könnygázzal, a panaszos nem csatolt be orvosi dokumentációt, így a Testület erre vonatkozóan nem tudott egyértelmű következtetést levonni.

Hangsúlyozni kell, hogy még ha ilyen összefüggés kimutatható lenne is, ez akkor is csak abban az esetben vezethetne a rendőrség elmarasztalásához, ha akár a rendszeresítés, akár az alkalmazás vonatkozásában kimutatható lenne valamilyen rendőrségi mulasztás. A Testület azonban egy másik ügyben (*FRP/479/2012/Pan.*) beszerezte a jelen esetben alkalmazott R 92 jelű egyéni könnyfakasztó spray vonatkozásában készült rendszeresítési jegyzőkönyvet és mellékleteit, amelyek szerint mind az ÁNTSZ Országos Tisztiorvosi Hivatala, mind az Országos Traumatológiai Intézet arra a megállapításra jutott, hogy súlyosabb vagy maradandó egészségkárosodás a spray alkalmazása esetén sem várható, ezért személyeken történő alkalmazásra javasolják a sprayt.

Tekintettel mindezen körülményekre, a Testület úgy ítéli meg, még ha a panaszosnál atipikus hosszabb távú panaszok alakultak volna is ki a spray használatának hatására, ez a rendőrségnek nem lenne felróható.

A Testület a fentiek alapján aggálytalanul megállapíthatónak tartotta, hogy a rendőrség a vegyi eszköz alkalmazásával nem sértette, csupán jogszerűen korlátozta a panaszosnak az emberi méltóságból levezethető testi épséghez fűződő jogát.

5) A panaszos előállításával a Testület az alábbiakban foglalkozott.

a) Először a Testület az előállítás jogalapját vizsgálta.

Az előállítás végrehatásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja alapján állították elő, mivel a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenállást a panaszos felszólítás ellenére sem hagyta abba.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A Szabs. tv. 170., jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség című pontja a 216. § (1) bekezdése alatt kimondja, hogy aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

A panaszos a meghallgatásáról felvett, aláírásával ellátott jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy nem működött együtt a rendőrökkel, mert ki akart állni a barátja mellett, akivel megítélése szerint a rendőr türelmetlen volt az ittas barátjával.

Ezen a ponton a Testület ismét utal a szükséges mértékű gyanú vizsgálatának alapját képező III/2) pontban már ismertetett mérlegelésre. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

Jelen esetben maga a panaszos sem cáfolta (sőt megerősítette) a rendőri előadást arról, hogy többször felszólították, ne beszéljen közbe a barátja, G. L. meghallgatásába, ne zavarja azt meg, menjen távolabb, annak azonban a panaszos nem engedelmeskedett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a rendőri felszólításokkal ellentétesen viselkedett, megnyitotta annak a lehetőségét, hogy vele szemben a rendőrök az Rtv.-ben meghatározott intézkedéseket – köztük az előállítást – és kényszerítő eszközöket alkalmazzák. A magatartása egyértelműen felvetette a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség olyan fokú gyanúját, ami megteremtette az előállítás foganatosításának a lehetőségét.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállítására, ezért az előállítás jogalapját illetően a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy az a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A panaszost a rendőrkapitányságon jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt kihallgatták, és vele szemben megtették a szabálysértési eljárás megindításához szükséges lépéseket. Habár utóbbi nem is volt olyan cselekménynek tekinthető, ami az előállítást szükségessé tette, a mielőbbi kihallgatás nyilvánvalóan a rendőrségi épületben volt foganatosítható.

Az előállítást a Testület a fentiek szerint arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

5) A panaszos kifogásolta a rendőrök hangnemét is. A panaszos szerint a jegyzetelő rendőr többször hangosan, indulatosan, megengedhetetlen hangnemben szólt hozzá.

A Testület a panasz ezen része kapcsán emlékeztet az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Független Rendőri Szakszervezet főtitkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, 2007. július 4-én Budapesten kelt közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[...] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az

Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.” Az országos rendőrfőkapitány 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában ezzel a megközelítéssel egyetértett, és azt is kimondta, hogy még az intézkedés alá vontak „provokatív, durva, sértő magatartása sem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A kapitányságvezető átiratában előadta, hogy a rendőrök nyilatkozata szerint az intézkedés mindvégig kulturált hangnemben folyt, a panaszos volt az, aki feltehetőleg ittasságából kifolyólag agresszíven lépett fel a rendőrökkel szemben.

A panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást a Testület további bizonyítékok hiányában nem tudta feloldani.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani.

6) A panaszos sérelmezte, hogy miután bevitték a rendőrsre egymás mellé kellett állniuk a barátjával a falhoz, a fal felé fordulva. Ezt követően a panaszos kérte, hogy hadd mossa meg a szemét, amit nem engedtek neki, majd kérte, hogy a rendőr törölje meg az orrát, amire sor is került. Ezt követően inni kért, de előbb nem kapott, idővel azonban az egyik rendőr utasította a többit, hogy adjanak neki inni. Erre az időre levették róla a bilincset, majd visszahelyezték rá. Eztán röviden újra kikérdezték őket a rendőrök, és elkérték az irataikat. A panaszos iratait egy rendőr vette ki a bőrtárcájából, majd a földre hajította a tárcát. A panaszos ezután megkérdezte, hogy hol a negyedik rendőr, és miután megmondták neki, hogy a mosdóban, a panaszos vitatkozni kezdett, hogy neki miért nem engedték megmosni a szemét. A panaszosra ezután újra rászóltak, hogy maradjon csendben, és forduljon a fal felé. Mindezek után az előbbi rendőr – miután a panaszossal megígértette, hogy rendesen viselkedik – levette a panaszosról a bilincset és megengedte, hogy megforduljon.

A Testület jelen sérelem értékelése kapcsán ismételten utal az Rtv. fentebb hivatkozott 2. §-ára.

A rendőri jelentések nem számolnak be a panaszos által leírt eseménysorról. A történeteket akként írják le, hogy a panaszossal szemben 4 óra 20 perc és 30 perc között alkalmaztak kényszerítő eszközt, majd bekísérték a rendőrsre, ott levették róla a bilincset, mentőt hívtak hozzá. A mentőápoló 4 óra 35 perckor érkezett a helyszínre, ellátta a panaszost, akit ezután beszállítottak a rendőrkapitányságra.

Az intézkedés alá vont másik személy előállításáról készült jelentés szerint a szabadságkorlátozás kezdő időpontja 4 óra 30 perc volt.

A panaszos a rendőrségi meghallgatása során részletesen beszámolt a történekről, a fentiek szerinti előadást azonban nem tett. A rendőrségen előadott panaszában sem számolt be ilyen történekről.

Tekintettel arra, hogy a panaszos aznap a rendőrségen tett nyilatkozatában egyáltalán nem említett ilyen történeket; arra a tényre, hogy az általa leírt eseménysor (bekísérés, arctörles, bilincs levétele, ivás, bilincs felhelyezése, igazoltatás, majd a bilincs ismételt levétele) a rendőrségi iratok szerinti 5 percbe kellett, hogy megtörténjen; arra is figyelemmel, hogy a panaszos nem küldte meg a barátja elérhetőséget, akit így a Testület nem tudta a rendőrsön történekről nyilatkoztatni; illetve további bizonyíték – pl. videofelvétel – hiányában a Testület nem tudta rekonstruálni az eseményeket. A Testület ennél fogva a rendőri és a panaszosi előadás közötti ellentétet nem volt képes feloldani.

Mindezek alapján a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme a rendőröknek vele szembe tanúsított bánásmódját illetően nem volt megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás időtartalmáról számára átadott, és vele aláíratott igazolás olyan nyilatkozatokat is tartalmazott, amelyekről egyébként nem nyilatkoztatták. Ugyanakkor megjegyzi a panaszos, hogy amennyiben megkérdezték volna a rendőrök ezek kapcsán (élelmezés, illetve hozzátartozó kiértesítése), nemleges választ adott volna.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (10)-(11) bekezdése szerint az előállító egységbe történő elhelyezéssel egyidejűleg a fogvatartott elhelyezéséről a 2. melléklet szerinti nyomtatványt kell kitölteni, amely tartalmazza *a)* a fogvatartott személy személyazonosító adatait, *b)* az elhelyezés kezdő és befejező időpontját, nap, óra, perc megjelöléssel, *c)* a felügyeletet ellátó nevét, rendfokozatát, valamint *d)* az étkeztetésre vonatkozó adatokat. A személyi szabadság elvonása első 5 óráját követően az intézkedést fogantató rendőri szervnek kell gondoskodni a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségbe történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges egészségügyi dokumentációval, akkor az élelmiszer kicsomagolását nem végezheti. A fogvatartott ilyen esetben előre csomagolt élelmiszerekkel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszerhasználatos evőeszközökkel látható el. A rendkívüli őr feladatokkal megbízott rendőr lőfegyverét ezen feladat ellátása alatt nem viselheti.

Az Rtv. 18. § (1) A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

A rendőrség által a Testület rendelkezésére bocsátott iratanyagban nem lelhető fel az előállított személyek élelmezés és hozzátartozó kiértesítésének igénylésére vonatkozó nyilatkozata. A kérdés kapcsán a kapitányságvezető átiratában előadta, hogy a panaszos valóban nem kérte a kiértesítést, ahogyan az az igazoláson is látható. Jelentőséget tulajdonított továbbá a Testület annak, hogy az igazoláson a panaszos aláírása, illetve kézzel ráírt és szignózott panasz is szerepel, közvetlenül a kifogásolt nyilatkozat alatt.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a nyilatkozatot aláírta, annak tartalmát a helyszínen nem kifogásolta, sőt azt kézírással kiegészítette, a Testület nem tud megnyugtatóan állást foglalni

abban a kérdésben, hogy a panaszost nyilatkozták-e korábban, vagy az igazolás kiadásakor a fenti kérdésekben.

Mindezek alapján az igazolás tartalmával összefüggésben a Testület nem tudta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett a panaszos magatartása miatt, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőri intézkedés helyszínén alkalmazott testi kényszerrel összefüggésben a panaszos emberi méltósághoz való joga szintén nem sérült. A Testület megállapította továbbá, hogy a vegyi eszköz alkalmazása jogszerű volt, ezért az a panaszos emberi méltósághoz való jogát, illetve az abból levezethető testi épséghez való alapvető jogát nem sértette, illetve a rendőrök kellő jogalap birtokában alkalmazták a panaszossal szemben bilincset, ezért nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

Az előállítást a Testület jogszerűnek és arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

Ugyanakkor a Testület nem tudta feloldani az előadások közötti ellentmondást és megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogból bevezethető testi épséghez való jogának sérelmét a panaszos azon kifogása kapcsán, hogy a rendőrök nem engedték neki kimosni a szeméből a könnygázt. Szintén nem tudta megállapítani a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét a rendőrök által használt hangnem, illetve a panaszos azon előadása kapcsán, hogy a rendőrök a falhoz a fallal szemben állították őt és társait. A Testület továbbá nem tudta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét az előállítás időtartamáról kiállított igazolás tartalmával kapcsolatban.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. április 30.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag